

es valorava com un èxit aquesta vaga i es parlava també del Primer de Maig, del procés de negociació del Conveni de Privada, de les paradoxes del Magisteri...

Responent a una comprensible vocació didàctica, se'ns explicava també "què és un Sindicat", tot defensant el model d'un sindicalisme de participació en front d'un altre purament gestionari, invocant la consciència de classe dels treballadors per espantar el fantasma del "groguisme" sindical.

Fou també llavors que aparegueren algunes firmes que arribarien a ser habituals, com Genoides o Joanot Colom, completades posteriorment amb les d'Es Corcó, Diògenes, Uno-Cinco, Jerjes, El Sen Boira... Fins i tot un "Yellow Submarine" que mai no va sortir a la superfície. Aquests noms, que responien a inspiracions humorístiques, èpiques-obreristes o folklòriques, segons els casos, amagaven potser una por justificada als "acomiadaments ideològics" d'algunes escoles privades o, tal vegada, un cert regust per la clandestinitat recentment viscuda.

Clar que també hi havia noms i llinatges —a voltes només un dels dos—: Pere Rios, Paco Amaya, Chon, Palmer,...

Els 15 números que marquen el meu pas per PISSARRA coincideixen amb esdeveniments polítics tan importants com els Pactes de la Moncloa, la discussió i aprovació de la Constitució, l'Estatut de Centres, etc. Fou l'època de les esperances del post-franquisme i també del "desencanto", de la lluita per un sindicalisme unitari entre els sindicats de classe, de la reivindicació —i encara hi som— d'eleccions sindicals a l'ensenyament estatal i d'una altra —avui mig arreconada— sobre el Cos Únic d'Ensenyants, de la formulació d'un concepte progressista de llibertat d'ensenyança lligat a la llibertat de les parts implicades en l'edu-

cació en front de la formulació mercantilista i reaccionària de la dreta...

El no. 14 de PISSARRA va representar una fita important, en començar a ser imprès. La penúria de col·laboradors —que no la de llur qualitat, consti— va continuar essent la tònica.

Els Butlletins de Novembre i Desembre del 78 recolliren amb detall la celebració del Primer —i únic fins ara— Congrés del STEI, tot publicant a més a més, les alternatives Sindical i Educativa resultants d'aquest. Entre les nombroses adhesions a aquell Congrés figuraren les de CCOO i FETE-UGT, aquest darrer manifestant la seva decisió —fins ara no materialitzada— d'entrar a treballar al STEI.

Aquests 14 PISSARRA que vaig seguir de prop són, en definitiva, els de l'època de la UCD, dels inefables ministres Caverio i Otero i dels delegats Puerto i Villalba; de l'organització de l'Escola d'Estiu per l'STEI, l'any 79; de les vagues contra l'Estatut de Centres de la UCD...

Repasar les pàgines d'aquells PISSARRA és un exercici que aconsell i que és útil per veure'ns tots plegats amb una certa distància irònica. Però també per repensar el que som i el que volem, i el que és possible no segons el pragmatisme de moda, sinó a partir de la nostra capacitat de posar-nos d'acord i actuar. Pot ajudar, potser, a recuperar els nostres vells motius: l'escola en català i arrelada al medi, el cos únic d'ensenyants, la unitat sindical; a tenir "sempre al cor la idea d'Itaca" i recordar, amb Kavafis, que l'objectiu és important, però ho és sobretot pel viatge que ens imposa.

Albert Catalán

PISSARRA, 10 ANYS 10 PENSAMENTS

1. Pensament introductori. Això permetrà una repetició de coses que sempre dic o sent dir. No seran 9 pensaments de gran envergadura sinó cosetes senilles que voldrien refrescar i commoure una mica les nostres consciències (professionals) i anar eixermant el camí cap a una educació de qualitat que darrerament té moltes tanyades ensopegadores.

2. Les transferències educatives. Són una exigència democràtica. La gestió uniformitzadora des d'un eix central és contradictori amb una educació basada en la realitat (sempre diferenciadora, variada i desigual). Manca molta feina d'anàlisi i de mesures encoratjadores per respondre a les necessitats d'unes illes amb diferències notables entre i a dins elles (de cultura, d'origen, de classe social).

3. Un estudi de l'educació a Balears. Això va emparentat amb el pensament anterior. El coneixement d'una cosa encara no està passat de moda. Els estudis existents són insuficients. Hi ha massa informació "morta" (dins calaixos i computadores) i cal tractar-la i afegir-ne (endemés d'interpretar-la) per ser una guia per a l'acció.

4. No renunciar a l'utopia. Mare Meva! Què queda de molt encara per poder descansar tranquils! On és l'escola laica? Com funciona la democràcia a l'escola? On és l'escola igualadora i no reforçadora dels mecanismes socials de selecció (opressió)? On és la formació permanent del professorat basada en la feina i en la responsabilitat social i en l'escalisme? Qui i com educa per a la pau i una ciència humanes? No queden massa coses de l'escola-caserna (Freinet)?

5. La reforma de la reforma. Me pareix que aquesta parauleta: la reforma s'ha convertit amb consol i vareta màgica que ens transporta a un hipotètic temps futur on els problemes (que cada dia trobam) de l'educació quedaran resolts. No seré jo qui li negui tots els aspectes positius que hi vegi. Però els ministres seran els mateixos, el professorat serem els mateixos, les escoles seran les mateixes, els inspectors, els directors provincials, funcionaris seran els/les mateixos/es. Qui i com es reformen?

6. Aprendre amb i dels/les qui aprenen Es l'actitud del/la qui està devora i no per damunt. Es reconèixer que s'ensenya a aprendre (a investigar, recer-car, descobrir) essent un/a mateix/a una persona que aprèn, que s'interroga sobre noves coses, que fa noves preguntes i cerca respondre-les. Es l'actitud mútua d'estar pendants del nostre alumnat i aquest de nosaltres.

7. Del desengany a un nou repte. 10 anys són molts d'anys per restar immòbils i indiferents davant tantes coses que han passat (i moltes que no han passat).

Hi ha il·lusions esmorteïdes, més d'una animeta nafrada i records nostàlgics.

Jo encara voldria (molts, moltes encara voldríem) ser una veu que convida una vegada més a transformar-nos i a transformar l'escola no en un reduït o finca nostre sinó en un mirall on la societat hi descobreixi allò que ha de canviar. Pensar que l'escola pot canviar la societat és fals, però no

ho és lliurar per fer-ne un espai de reflexió, respecte i coneixement crític per a totes les joves generacions.

Mantenir-nos fidels a això i treballar-hi és encara un repte guapo.

8. "Vas Homine unius libri" Això em deien de petit, que llegint un sol llibre faria furor per la convicció que demostraria. Jo crec tot lo contrari, que només pot fer una persona caparuda, dogmàtica i no pensadora (no són això els catecismes?). Llibres i revistes variades han de ser companys i companyes inseparables amb qui contrastar les nostres tasques, recollint la seva llum quan ho trobem convenient i allunyant el seu fum quan ens enterboli la vista.

9. L'aula. "Tot/a mestre/a experimentat/da sap ben bé que ensenyar és molt més que programar la transmissió de coneixements. Es sobretot comunicació amb l'alumnat. El professorat actua de moltes maneres, una gran part d'allò que fa consisteix en un pensament i acció abans i *davant* l'alumnat conduent a crear les condicions propícies a l'assumpció de coneixements". Per donar exemple del pensament 8 vos he traduït (el subretxat és meu) unes línies de dos mestres escocesos. Ara que la carrera indocent amenaça greument la feina dins l'aula, voldria demanar a PISSARRA i a l'STEI una acció a favor seu i a una assenyada coordinació i suport entre els de dins i els de fora. Ambdues accions són necessàries.

10. No hi ha pensament final. Una felicitació i abraçada a totes les persones que han fet possible 10 anys de PISSARRA i a tants de lectors i lectores que fan realitat aquesta comunicació més enllà de la distància i del temps.

Guíem Daviu Vich

LA DIFÍCIL I MERESCUDA UNITAT

Quatre anys enrera, aproximadament, la Revista PISSARRA sorprendia als seus habituals lectors amb un número, el 35 bis (desembre 1983), i un tema monogràfic: la L.O.D.E. Però, potser sorprendia més el que aquell número l'elaborassin S.T.E.I. i Col·legi de Llicenciats conjuntament.

Els orígens d'aquesta col·laboració venien de més enrera —un any i mig— quan el Col·legi de Llicenciats havia convidat a altres forces de l'ensenyança a integrar-se en una acció conjunta per canviar la realitat d'un Complexo Escolar Militar que ens havien instal·lat a la nostra ciutat. La convocatòria que des del Col·legi es va fer només obtingué resposta per part de l'S.T.E.I. A partir d'aquí, els encontres entre ambdues entitats sovintejaren i es concretà un pacte —inicialment sols pel número monogràfic de la L.O.D.E.— de col·laboració i coedició de la Revista PISSARRA.

Des de l'editorial del número 35 bis, *L'Educació com a tasca col·lectiva*, ferem una nova crida a totes les entitats i persones que volguessin col·laborar en un projecte que consideràvem únic en el seu cas, i que es proposava "juntar i no dispersar", "unir forces i esforços en aquesta tasca comú". Per aconseguir tot això i amb acord de les parts adreçarem un escrit a la F.E. de C.C.O.O. i a la F.E.T.E. d'U.G.T. De Comissions ens respongueren que no els interessava i que ja tenien una Revista que editaven a Madrid. De Fete-UGT mai no en sapiguérem res.